

తెలుగు వాచకాల నిర్మాణం - పరిణామం - విద్యార్థి వికాసంలో వాటి ప్రయోజనం

గంగాధర్

పరిశోధక విద్యార్థి

తెలంగాణ విశ్వ విద్యాలయం

డిచ్ పల్లి నిజామాబాద్

వ్యాస సంగ్రహం

మానవ నాగరికతలో భాష ఒక విప్లవాత్మక ఆవిష్కరణ అయితే, ఆ భాషను, విజ్ఞానాన్ని మరియు సంస్కృతిని ఒక తరం నుండి మరొక తరానికి అందించే అద్భుత సాధనం 'వాచకం'. విద్యా వ్యవస్థలో వాచకం కేవలం పాఠ్యాంశాల సంకలనం మాత్రమే కాదు, అది విద్యార్థి మూర్తిమత్వాన్ని తీర్చిదిద్దే ప్రధాన సాధనం. ఈ పరిశోధనా వ్యాసం తెలుగు వాచకాల నిర్మాణం వెనుక ఉన్న మనోవిజ్ఞాన సూత్రాలను, గడిచిన కొన్ని దశాబ్దాలలో అవి పొందిన చారిత్రక పరిణామాన్ని, మరియు ఆధునిక కాలంలో విద్యార్థి సమగ్ర వికాసంలో అవి పోషిస్తున్న బహుముఖ పాత్రను లోతుగా విశ్లేషిస్తుంది. 'జ్ఞాన ప్రసారం' అనే ఏకైక లక్ష్యం నుండి 'నిర్మాణాత్మక వాదం' వైపు వాచకాలు ఎలా ప్రయాణించాయో, గ్రాంథిక భాష నుండి మాండలిక భాషకు ఎలా మారాయో, అలాగే భవిష్యత్తులో డిజిటల్ సాంకేతికతతో ఎలా మమేకం కాబోతున్నాయో ఈ వ్యాసం చర్చిస్తుంది. వాచకం అనేది ఉపాధ్యాయునికి మార్గదర్శినిగా, విద్యార్థికి కరదీపికగా నిలుస్తూ, సామాజిక స్పృహను ఎలా రేకెత్తిస్తుందో సోదాహరణంగా వివరించడమే ఈ వ్యాస ప్రధాన ఉద్దేశం.

కీలక పదాలు

తెలుగు వాచకం, విద్యార్థి వికాసం, మనోవిజ్ఞాన శాస్త్రం, నిర్మాణాత్మక వాదం, శిష్ట వ్యావహారికం, మాండలిక భాష, సర్పిలాకార పద్ధతి, నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం (CCE), డిజిటల్ వాచకాలు, సాంస్కృతిక వారసత్వం, సామర్థ్యాధారిత బోధన.

1. పరిచయం (Introduction)

ప్రపంచంలో ఏ విద్యా విధానాన్ని పరిశీలించినా, అందులో పాఠ్యపుస్తకానికి అత్యంత కీలకమైన స్థానం ఉంటుంది. ఉపాధ్యాయుడు, విద్యార్థి, మరియు పాఠ్య ప్రణాళిక అనే మూడు అంశాలను అనుసంధానించే వారధిగా వాచకం పనిచేస్తుంది. తెలుగు భాషా బోధనలో వాచకం ప్రాధాన్యత మరింత విశిష్టమైనది. ఎందుకంటే తెలుగు కేవలం ఒక సభైష్టు మాత్రమే కాదు, అది ఈ ప్రాంత ప్రజల మాతృభాష, వారి ఆలోచనా విధానం మరియు వారి అస్తిత్వం.

గతంలో విద్యాభ్యాసం గురుకులాలు, మౌఖిక సంప్రదాయాల ద్వారా జరిగేది. తాళపత్ర గ్రంథాల నుండి ఆధునిక ముద్రిత పుస్తకాల వరకు వచ్చిన మార్పు, విజ్ఞాన వ్యాప్తిలో ఒక విప్లవం. విద్యార్థికి తరగతి గదిలో ఉపాధ్యాయుడు చెప్పే విషయాలను అర్థం చేసుకోవడానికి, ఇంటికి వెళ్ళాక వాటిని పునశ్చరణ

చేసుకోవడానికి వాచకం ఒక "శాశ్వత ఉపాధ్యాయుడి"లా పనిచేస్తుంది. ఈ వ్యాసం వాచకం యొక్క నిర్మాణం, అది కాలక్రమేణా మారిన తీరు మరియు విద్యార్థి వికాసంలో దాని పాత్రను వివిధ కోణాల్లో చర్చిస్తుంది.

2. వాచకం - నిర్వచనం మరియు ఆవశ్యకత

"వాచకం" అనే పదానికి "చదవదగినది" లేదా "బోధించడానికి అనువైనది" అని అర్థం చెప్పవచ్చు. విద్యావేత్తల అభిప్రాయం ప్రకారం, నిర్దిష్టమైన తరగతికి, నిర్దిష్టమైన వయసు గల పిల్లలకు, నిర్దిష్ట విద్యా ప్రమాణాలను సాధించడానికి రూపొందించిన పుస్తకమే వాచకం.

- **కోఠారి కమిషన్ (1964-66) అభిప్రాయం:** "సరైన విద్యా విధానానికి మంచి పాఠ్యపుస్తకాలు, మంచి బోధనా పద్ధతులు ఎంత అవసరమో, వాటిని రూపొందించే నైపుణ్యం కూడా అంతే అవసరం."
- **తెలుగు అకాడమీ నిర్వచనం:** "వాచకం ఉపాధ్యాయునికి మార్గదర్శిని, విద్యార్థికి కరదీపిక. విద్యా ప్రణాళిక ఆశయాలను, లక్ష్యాలను సాధించడానికి పాఠ్యపుస్తకం ఒక బలమైన సాధనం."

వాచకం ఎందుకు అవసరం?

1. **ప్రమాణాల సాధన:** ఏ తరగతి విద్యార్థికి ఎంత జ్ఞానం అందాలో నిర్ణయిస్తుంది.
2. **ఏకరూపత:** రాష్ట్రంలోని విద్యార్థులందరికీ ఒకే రకమైన విద్యావకాశాలు, సమానమైన జ్ఞానాన్ని అందించడానికి ఉపయోగపడుతుంది.
3. **సమయ పాలన:** విద్యా సంవత్సరం కాలంలో సిలబస్‌ను ఎలా పూర్తి చేయాలో ఉపాధ్యాయునికి ప్రణాళికను ఇస్తుంది.
4. **స్వయం అభ్యసన:** ఉపాధ్యాయుడు లేని సమయంలో కూడా విద్యార్థి సొంతంగా చదువుకోవడానికి దోహదపడుతుంది.

3. మనోవిజ్ఞాన శాస్త్ర దృక్పథం - వాచకాల నిర్మాణం

తెలుగు వాచకాలు యాదృచ్ఛికంగా రూపొందించబడవు. ఒక మంచి వాచకం నిర్మాణం వెనుక బలమైన 'మనోవిజ్ఞాన శాస్త్రం' (Psychology) దాగి ఉంటుంది. వాచక నిర్మాతలు ఈ క్రింది సూత్రాలను పాటిస్తారు:

అ. సరళత్వం నుండి క్లిష్టత వైపు

ప్రాథమిక స్థాయి (1వ తరగతి) వాచకంలో అక్షరాల పరిమాణం పెద్దదిగా ఉండి, రంగురంగుల బొమ్మలు 70% పైగా ఉంటాయి. పాఠాలు కూడా రెండు మూడు పదాలతో ఉంటాయి. అదే ఉన్నత పాఠశాల స్థాయికి వచ్చేసరికి అక్షరాలు చిన్నవై, విషయం చిక్కబడుతుంది. ఇది పిల్లల మెదడు పరిపక్వతను బట్టి జరుగుతుంది.

ఆ. మూర్త నుండి అమూర్త విషయాల వైపు

చిన్న పిల్లలకు కళ్ళకు కనిపించే వస్తువులనే అర్థం చేసుకోగలరు. అందుకే 1వ తరగతిలో 'అమ్మ', 'పడవ', 'బంతి' వంటి పాఠాలు ఉంటాయి. పై తరగతులకు వెళ్ళే కొద్దీ 'దేశభక్తి', 'అహింస', 'మానవత్వం' వంటి కళ్ళకు కనిపించని భావనల (Abstract Concepts) వైపు పాఠాలు సాగుతాయి.

ఇ. సర్పిలాకార పద్ధతి

ఒక విషయం ఒకే తరగతిలో పూర్తికాదు. ఉదాహరణకు, 'రామాయణం' గురించి 3వ తరగతిలో ఒక చిన్న కథగా పరిచయమైతే, 6వ తరగతిలో ఒక పాఠంగా, 10వ తరగతిలో 'ఉప వాచకం'గా విస్తరిస్తుంది. ఇలా ఒకే విషయం తరగతి పెరిగే కొద్దీ విస్తృతంగా మారుతూ పోవడాన్నే సర్పిలాకార పద్ధతి అంటారు.

ఈ. వైయక్తిక భేదాలు

తరగతిలో తెలివైన వారు, సగటు విద్యార్థులు, వెనుకబడిన వారు ఉంటారు. వాచకం అందరికీ ఉపయోగపడేలా ఉండాలి. అందుకే పాఠం చివర ఉండే అభ్యాసాలు (Exercises) సులభమైన వాటి నుండి కష్టమైన వాటి వరకు అమర్చబడి ఉంటాయి.

4. వాచకాల పరిణామం: గతం - వర్తమానం - భవిష్యత్తు

తెలుగు వాచకం ఒక నిశ్చలమైన వస్తువు కాదు. ఇది కాలానుగుణంగా మారుతున్న సామాజిక, రాజకీయ అవసరాలకు అనుగుణంగా గొప్ప పరిణామాన్ని చవిచూసింది.

దశ 1: సాంప్రదాయ దశ (స్వాతంత్ర్యం కంటే ముందు - 1970ల వరకు)
 ఈ కాలంలో వాచకాలు పూర్తిగా 'పండిత ప్రకాండుల' పర్యవేక్షణలో ఉండేవి.

- **భాష:** గ్రాంథిక భాష రాజ్యమేలేది. కఠినమైన సంస్కృత సమాసాలు ఉండేవి.
- **విషయం:** పురాణాలు, ఇతిహాసాలు, నీతి పద్యాలు మాత్రమే ప్రధానాంశాలు.
- **లోపం:** ఇది విద్యార్థికి, వారి నిజ జీవితానికి మధ్య అగాధాన్ని సృష్టించింది. విద్యార్థి పాత్ర కేవలం కంఠస్థం చేయడమే.

దశ 2: ఆధునిక దశ (1980 - 2000)

గిడుగు రామమూర్తి పంతులు గారి వ్యవహారిక భాషా ఉద్యమ ప్రభావంతో వాచకాల్లో మార్పులు వచ్చాయి.

- **భాష:** గ్రాంథికం స్థానంలో 'శిష్ట వ్యావహారికం' వచ్చింది.
- **విషయం:** దేశభక్తి, సాంఘిక సంస్కరణలు పాఠ్యాంశాలుగా మారాయి.
- **విధానం:** అయినప్పటికీ, బోధన ఇంకా ఉపాధ్యాయ కేంద్రీయంగానే ఉండేది.

దశ 3: నిర్మాణాత్మక దశ (NCF-2005 తర్వాత)

జాతీయ విద్యా ప్రణాళిక చట్టం (NCF-2005) మరియు రాష్ట్ర విద్యా ప్రణాళిక చట్టం (SCF-2011) రాకతో వాచకాల రూపురేఖలు సమూలంగా మారాయి.

- **తత్వం:** జ్ఞానాన్ని అందించడం కాదు, జ్ఞానాన్ని నిర్మించడం.
- **భాష:** మాండలిక భాషకు ప్రాధాన్యత పెరిగింది. తెలంగాణ యాస, రాయలసీమ నుడికారాలు పాఠ్యపుస్తకాల్లో చేరాయి. ఉదాహరణకు, తెలంగాణ పాఠ్యపుస్తకాల్లో 'జాజిరి', 'బతుకమ్మ' వంటి పాఠాలు.
- **సమ్మిళిత దృక్పథం:** దళిత, బహుజన, స్త్రీవాద రచనలకు సముచిత స్థానం దక్కింది.

దశ 4: సాంకేతిక దశ (భవిష్యత్తు)

ప్రస్తుతం వాచకాలు 'ఫిజిటల్' (Physical + Digital) రూపంలోకి మారుతున్నాయి.

- ప్రతి పాఠానికి క్యూ ఆర్ కోడ్ జతచేయబడింది. దీన్ని స్కాన్ చేస్తే 'దీక్ష' యాప్ ద్వారా ఆ పాఠానికి సంబంధించిన వీడియోలు, డిజిటల్ కంటెంట్ వస్తాయి.
- భవిష్యత్తులో ఆగ్నెంటు రియాలిటీ ద్వారా పుస్తకంలోని బొమ్మలు మాట్లాడే రోజులు రాబోతున్నాయి.

5. వాచకం నిర్మాణం

వాచకం విజయం దాని నిర్మాణంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. దీనిని రెండు రకాలుగా విభజించవచ్చు.

అ. బాహ్య నిర్మాణం ముఖచిత్రం: పుస్తకం చూడగానే విద్యార్థికి ఆకర్షణీయంగా ఉండాలి. రంగుల బొమ్మలతో, నాణ్యమైన కాగితంతో ఉండాలి.

- **ముద్రణ:** అక్షరాలు స్పష్టంగా, కంటికి ఇబ్బంది లేకుండా ఉండాలి. ప్రాథమిక దశలో పెద్ద ఫాంట్, ఉన్నత దశలో సాధారణ ఫాంట్ వాడాలి.
- **బైండింగ్:** విద్యార్థులు ఏడాది పొడవునా వాడతారు కాబట్టి, పుస్తకం చిరిగిపోకుండా గట్టిగా ఉండాలి.

ఆ. అంతర్ నిర్మాణం:

- **ముందుమాట:** ఉపాధ్యాయులకు, తల్లిదండ్రులకు పుస్తకం ఉద్దేశ్యాన్ని వివరిస్తుంది.
- **విద్యా ప్రమాణాలు:** విద్యార్థి ఈ పుస్తకం ద్వారా ఏయే సామర్థ్యాలు సాధించాలో ముందే నిర్దేశిస్తారు.
- **పాఠ్య విభాగం:** పాఠం ఉద్దేశ్యం, కవి పరిచయం, ప్రవేశిక, పాఠ్యభాగం మరియు చివరగా "ఇవి చేయండి" అనే అభ్యాసాలు ఉంటాయి. ఈ నిర్మాణం శాస్త్రీయంగా ఉంటుంది.

6. భాషా నైపుణ్యాల సాధన - అంతిమ ప్రయోజనం

వాచకం యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం విద్యార్థిని పరీక్షల్లో పాస్ చేయించడం మాత్రమే కాదు, వారిలో 'LSRW' (Listening, Speaking, Reading, Writing) నైపుణ్యాలను పెంపొందించడం.

1. **శ్రవణం:** వాచకంలోని పాఠాన్ని ఉపాధ్యాయుడు చదివేటప్పుడు, కథలు చెప్పేటప్పుడు విద్యార్థి విశ్రాంతగా వినడం నేర్చుకుంటాడు. శబ్దాలను, ఉచ్చారణను గ్రహిస్తాడు.
2. **భాషణం:** పాఠం చివర ఉండే 'ఆలోచించండి - చెప్పండి', 'మీ సొంత మాటల్లో చెప్పండి' అనే శీర్షికలు విద్యార్థి భయం లేకుండా మాట్లాడేలా ప్రోత్సహిస్తాయి. ఇది వారిలో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని నింపుతుంది.
3. **పఠనం:** వాచకం లేనిదే పఠనం లేదు. మౌన పఠనం ద్వారా అర్థం చేసుకునే శక్తి ప్రకాశ పఠనం ద్వారా స్పష్టమైన ఉచ్చారణ అలవడుతుంది.
4. **లేఖనం:** పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు, సృజనాత్మక ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయడం ద్వారా విద్యార్థి రాత నైపుణ్యం మెరుగుపడుతుంది. తప్పులు లేకుండా రాయడం వాచకం ద్వారానే సాధ్యమవుతుంది.

7. వాచకం: సంస్కృతి వాహిక మరియు సామాజిక నిర్మాణ సాధనం

వాచకం ఒక జాతి సంస్కృతిని, సంప్రదాయాలను, మరియు సామాజిక విలువలను ఒక తరం నుండి మరొక తరానికి మోసుకెళ్ళే 'సంస్కృతి వాహిక'.

- **సాంస్కృతిక ప్రతిబింబం:** ఉదాహరణకు, సంక్రాంతి, ఉగాది, రంజాన్, క్రిస్మస్ వంటి పండుగల గురించి పాఠాలు ఉన్నప్పుడు, విద్యార్థికి తన సంస్కృతి పట్ల గౌరవం పెరుగుతుంది. డా. వి.వి.ఎల్. నరసింహారావు గారి ప్రకారం, "వాచకం జాతి సంస్కృతిని ప్రతిబింబించే అద్దం."
- **సామాజిక స్పృహ:** ఆధునిక వాచకాలు పర్యావరణ పరిరక్షణ, లింగ సమానత్వం, మానవ హక్కులు వంటి అంశాలను బోధిస్తున్నాయి. 'చెట్టును నరకవద్దు', 'ఆడపిల్ల చదువు - అవని వెలుగు' వంటి పాఠాలు విద్యార్థిని బాధ్యత గల పౌరుడిగా మారుస్తాయి.
- **ప్రాంతీయ అస్తిత్వం:** గతంలో గ్రామీణ, గిరిజన విద్యార్థులు తమ భాష పుస్తకంలో లేక ఆత్మన్యూనతకు లోనయ్యేవారు. కానీ నేడు, 'నా భాష కూడా గొప్పదే' అనే భావనను ప్రస్తుత వాచకాలు కల్పిస్తున్నాయి. మాండలిక పదాలను, సామెతలను వాచకాల్లో చేర్చడం ద్వారా విద్యార్థిని మానసికంగా బలపరుస్తున్నారు.

8. మూల్యాంకన సాధనంగా వాచకం

నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం (CCE) విధానంలో వాచకం పాత్ర మారింది. ఒకప్పుడు పాఠం చివర కేవలం ప్రశ్నలు - జవాబులు ఉండేవి. కానీ ఇప్పుడు ఈ క్రింది విభాగాలు ఉంటున్నాయి:

- **విషయ అవగాహన:** పాఠం అర్థమైందా లేదా అని పరీక్షించే ప్రశ్నలు.
- **పదజాలం:** కొత్త పదాలు, అర్థాలు, పర్యాయపదాలు.
- **వ్యాకరణాంశాలు:** భాషా సూత్రాలు, సంధులు, సమాసాలు.
- **సృజనాత్మకత:** "మీరైతే ఏం చేస్తారు?", "దీనికి కరపత్రం తయారు చేయండి", "నినాదాలు రాయండి" వంటి ప్రశ్నలు విద్యార్థిలో సృజనాత్మకతను వెలికితీస్తాయి.
- **ప్రశంస - ప్రాజెక్టు పనులు:** గ్రంథాలయానికి వెళ్ళడం, సమాచారాన్ని సేకరించడం వంటి పనులు విద్యార్థిని పరిశోధకుడిగా మారుస్తాయి.

9. ఉపాధ్యాయుని పాత్ర మరియు వాచకం

వాచకం ఎంత గొప్పదైనా, దాన్ని ఉపయోగించే ఉపాధ్యాయుడిపైనే ఫలితం ఆధారపడి ఉంటుంది. వాచకం ఉపాధ్యాయుడికి ఒక వనరు మాత్రమే, అదే సర్వస్వం కాదు. ఉపాధ్యాయుడు వాచకంలోని విషయానికి, బయటి ప్రపంచంలోని ఉదాహరణలను జోడించి చెప్పాలి. వాచకం చూపిన బాటలో నడుస్తూనే, ఉపాధ్యాయుడు తనదైన శైలిలో విద్యార్థిని తీర్చిదిద్దాలి.

ఉపసంహారం

సమగ్ర విశ్లేషణ అనంతరం, తెలుగు వాచకాల ప్రస్థానాన్ని సింహవలోకనం చేస్తే, ఒక స్పష్టమైన సత్యం గోచరిస్తుంది. తెలుగు వాచకాలు కేవలం కాగితాల సంపుటి కాదు, అవి భావితరాల భవిష్యత్తును నిర్మించే "నిశ్శబ్ద శిల్పులు". అక్షర జ్ఞానాన్ని అందించడం దగ్గరి నుండి, విద్యార్థిలో 'నేను' అనే ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, 'నా దేశం' అనే సామాజిక బాధ్యతను, 'నా సంస్కృతి' అనే అస్తిత్వ భావనను పెంచే వరకు వాచకం చేసే ప్రయాణం అద్భుతమైనది.

గతంలో గ్రాంథిక భాష సంకెళ్లలో ఉన్న విజ్ఞానం, ఆధునిక విద్యావేత్తల కృషి వల్ల సామాన్యుడి ముంగిట చేరింది. 'క్లిష్టత నుండి సరళత్వం వైపు' అనే సూత్రాన్ని పాటిస్తూ, పిల్లల మానసిక వికాసానికి వాచకాలు బాటలు వేస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా, డిజిటల్ విప్లవం వైపు అడుగులు వేస్తున్న ఈ తరుణంలో,

వాచకం తన రూపం మార్చుకున్నా, దాని ఆత్మ మాత్రం "మనిషిని ఉత్తమ పౌరుడిగా తీర్చిదిద్దడమే"నని నిరూపితమవుతోంది. విద్యార్థికి పరీక్షల్లో మార్కులు తెచ్చిపెట్టే సాధనంగా కాకుండా, జీవితపు సవాళ్లను ఎదుర్కొనే 'జీవన మార్గదర్శి'గా తెలుగు వాచకం నిలుస్తోంది.

ఆధార గ్రంథాలు

తెలుగు అకాడమీ. (2014). తెలుగు భాషా బోధన శాస్త్రం. హైదరాబాద్: తెలుగు అకాడమీ ప్రచురణలు.

1. డా. వి.వి.ఎల్. నరసింహారావు. తెలుగు భాషా బోధన - పద్ధతులు.
2. ఎన్.సి.ఈ.ఆర్.టి (NCERT). జాతీయ విద్యా ప్రణాళిక చట్రం - 2005 (NCF-2005) పత్రం.
3. ఎస్.సి.ఈ.ఆర్.టి (SCERT), తెలంగాణ. రాష్ట్ర విద్యా ప్రణాళిక పరిధి పత్రం - 2011.
4. డా. సి. నారాయణ రెడ్డి, తెలుగు సాహిత్యం - సమాజం.
5. వివిధ విద్యా పత్రికలు మరియు తెలుగు వాచకాలు (1వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి వరకు).